

شماره: مب/۱۷۲۷

تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۱۳

بسمه تعالی

**جهت اطلاع کلیه مدیران عامل بانکهای دولتی (تجاری و تخصصی)، غیردولتی و موسسه اعتباری
غیربانکی توسعه ارسال گردید.**

باسلام و احترام

پیرو بخشنامه شماره مب/۴۷۲ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۵، به پیوست پیش نویس "دستورالعمل
اجرایی چگونگی محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدتدار و تعیین سود قطعی
سپرده‌گذاران" ارسال می‌گردد.

خواهشمنداست مقرر فرمایند کارشناسان محترم آن بانک/ موسسه اعتباری، پیش‌نویس
تهیه شده را از ابعاد مختلف (عملیاتی، حقوقی، حسابداری، اجرایی و ...) دقیقاً مورد مطالعه و بررسی
قرار داده، نظرات، پیشنهادات، اصلاحات و ... موردنظر را حداکثر تا پایان وقت اداری ۱۳۸۱/۱۲/۱۵
کتباً به این اداره اعلام نمایند تا دستورالعمل نهایی تهیه و جهت اجرا ابلاغ گردد. /م

مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمید تهرانیفر

بهرام فیض زرین قلم

۳۸۱۶

۱۶۱۵-۱۶

بسمه تعالی

**پیش نویس دستورالعمل اجرایی چگونگی محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری
مدت‌دار و تعیین سود قطعی سپرده‌گذاران**

پیرو بخشنامه شماره مب/۴۷۲ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۵ بدینوسیله چگونگی محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار و تعیین سود قطعی سپرده‌گذاران در سیستم بانکی (بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی) بشرح زیر اعلام می‌گردد:

بخش اول - محاسبه سود قابل تقسیم (سود مشاع) بین بانک / موسسه و سپرده‌گذاران

باتوجه به مستندات قانونی تعیین و چگونگی محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار (پیوست شماره یک) موارد زیر بعنوان ملاکهای محاسبه سود قابل تقسیم (سود مشاع) بین بانک / موسسه و سپرده‌گذاران بایستی ملحوظ نظر قرار گیرد:

میانگین مانده ۵۲ هفته سال سپرده قانونی مربوط - میانگین مانده ۵۲ هفته سال انواع حسابهای سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار = خالص منابع سپرده‌گذاران (۱)

خالص منابع سپرده‌گذاران - [میانگین مانده ۵۲ هفته سال اوراق مشارکت + میانگین مانده ۵۲ هفته سال] = منابع بانک (۲)
خالص تسهیلات اعطایی*

وجه التزام دریافتی بابت تسهیلات اعطایی + سود اوراق مشارکت + درآمد حاصله از تسهیلات اعطایی* = سود مشاع (۳)

جایزه سپرده قانونی
مربوط به انواع حسابهای + خالص منابع سپرده‌گذاران × سود مشاع
سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار
منابع بانک + خالص منابع سپرده‌گذاران
(منافع سپرده‌گذاران) سودمتعلقه به منابع سپرده‌گذاران (۴)

* طبق تعریفی که در پیوست شماره ۲ ارائه گردیده است.

بخش دوم - محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار

پس از محاسبه میزان کل منافع سپرده‌گذاران (طبق مطالب مندرج در بخش اول) بایستی میزان حق الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار از کل منافع سپرده‌گذاران (منافع حاصل از بکارگیری مبالغ کل انواع سپرده‌های: کوتاه‌مدت، کوتاه‌مدت ویژه، یکساله، دوساله، سه ساله، چهارساله و پنج ساله) کسر و سپس سود قطعی بین کلیه دارندگان انواع سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار با توجه به مبلغ و مدت بکارگیری آنها تقسیم گردد.

طبق مصوبه نهصد و هشتادمین جلسه مورخ ۱۳۸۱/۴/۱ شورای پول و اعتبار میزان حق الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار در سال مالی ۱۳۸۱ حداکثر معادل ۳/۵ درصد منابع سپرده‌گذاران تعیین گردیده است. لازم به یادآوری است که میزان حق الوکاله بکارگیری سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار جزو درآمد بانک/موسسه محسوب می‌گردد.

بخش سوم - چگونگی تقسیم سود قطعی متعلقه به دارندگان حسابهای سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار

سود قطعی (پس از کسر حق الوکاله) در مقایسه با سودهای علی‌الحساب پرداختی به

سپرده‌گذاران طی سال مالی، ۳ حالت زیر را خواهد داشت:

- ۱- سودهای علی‌الحساب پرداختی به سپرده‌گذاران بیشتر از سود قطعی است.
- ۲- سودهای علی‌الحساب پرداختی به سپرده‌گذاران برابر با سود قطعی است.
- ۳- سودهای علی‌الحساب پرداختی به سپرده‌گذاران کمتر از سود قطعی است.

در حالت‌های اول و دوم سودهای علی‌الحساب پرداختی به سپرده‌گذاران بعنوان سود

قطعی تلقی می‌گردد و در حالت سوم تفاوت موردنظر طبق دو گزینه زیر می‌تواند بین سپرده‌گذاران

تقسیم گردد:

گزینه اول:

با توجه به میانگین موزون (نرخ علی‌الحساب پرداختی × میانگین ۵۲ هفته هر نوع سپرده)

بین انواع سپرده‌ها تقسیم گردد.

باتوجه به ضریب وزنی سود علی الحساب هر نوع سپرده سرمایه گذاری مدت دار (سود علی الحساب پرداختی هر نوع سپرده سرمایه گذاری مدت دار به مجموع سودهای علی الحساب پرداختی جهت سپرده های سرمایه گذاری مدت دار)، مابه التفاوت مذکور بین انواع سپرده های سرمایه گذاری مدت دار تقسیم گردد. (پیوست شماره ۳)

گزینه دوم:

باتوجه به اتخاذ سیاست هر بانک/موسسه در جذب انواع سپرده های سرمایه گذاری مدت دار، بانک/موسسه این اختیار را داشته باشد که تفاوت مورد نظر را به گونه ای تقسیم نماید که از سود علی الحساب پرداختی به انواع سپرده ها طی سال مالی کمتر نباشد و همچنین حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری مدت دار از حداکثر تعیین شده توسط شورای پول و اعتبار در هر سال مالی تجاوز ننماید.

مستندات قانونی و مقرراتی تعیین و چگونگی محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده‌های
سرمایه‌گذاری مدت‌دار و تعیین سود قطعی سپرده‌گذاران

الف) قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ مجلس شورای اسلامی
(مورد تایید ۱۳۶۲/۶/۱۰ شورای نگهبان)

فصل دوم - تجهیز منابع پولی

ماده ۳- بانک‌ها می‌توانند، تحت هر یک از عناوین ذیل، به قبول سپرده مبادرت نمایند:

الف - سپرده های قرض الحسنه :

۱ - جاری.

۲ - پس انداز.

ب - سپرده های سرمایه گذاری مدت دار .

تبصره - سپرده های سرمایه گذاری مدت دار که بانک در بکار گرفتن آنها وکیل می‌باشد، در امور مشارکت، مضاربه، اجاره بشرط تملیک، معاملات اقساطی، مزارعه، مساقات، سرمایه‌گذاری مستقیم، معاملات سلف و جعاله مورد استفاده قرار می‌گیرد .

ماده ۶ - بانک‌ها می‌توانند ، به منظور جذب و تجهیز سپرده ها ، با اتخاذ روش‌های

تشویقی، از امتیازات ذیل به سپرده گذاران اعطا نمایند :

الف - اعطای جوایز غیر ثابت نقدی و یا جنسی برای سپرده های قرض الحسنه .

ب - تخفیف و یا معافیت سپرده گذاران از پرداخت کارمزد و یا حق الوکاله.

پ - دادن حق تقدم به سپرده گذاران برای استفاده از تسهیلات اعطائی بانکی، در

موارد مذکور در فصل سوم.

فصل چهارم - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سیاست پولی

ماده ۲۰ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در حسن اجرای نظام پولی و اعتباری کشور می تواند با استفاده از ابزار ذیل ، طبق آئین نامه ای که به تصویب هیئت وزیران می رسد و بر اساس ماده ۱۹، در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند:

۱-

۲-

۳-

۴ - تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی (مشروط بر اینکه بیش از هزینه کار انجام شده، نباشد) و حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری که توسط بانکها دریافت می شود.

۵ -

۶ -

فصل پنجم - متفرقه

ماده ۲۳ - وجوه دریافتی تحت عنوان کارمزد و حق الوکاله جزو درآمدهای بانکها بوده و قابل تقسیم بین سپرده گذاران نمی باشد.

ب) آئین نامه های قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)

آئین نامه فصل دوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) (تصویب نامه شماره ۸۱۹۶۲

مورخ ۱۳۶۲/۹/۲۷ هیئت وزیران)

ماده ۸ - بانکها استرداد اصل سپرده های سرمایه گذاری مدت دار را تعهد و یا به هزینه خود بیمه مینمایند.

ماده ۹ - بانک‌ها سپرده های سرمایه گذاری مدت دار را که در به کار گرفتن آنها وکیل می‌باشند، به عنوان منابع سپرده گذار ، در امور مشارکت، مضاربه، اجاره به شرط تملیک ، معاملات اقساطی، مزارعه ، مساقات ، سرمایه گذاری مستقیم ، معاملات، سلف و جعاله مورد استفاده قرار می‌دهند.

تبصره - قبول سپرده های سرمایه گذاری مدت دار برای مصرف در یک طرح خاص ، طبق مقررات مربوط ، مجاز است. شمول حکم ماده ۸ در مورد این قبیل سپرده‌ها منوط به درج آن در قرارداد مربوطه میباشد.

ماده ۱۰ - بهیچ یک از سپرده های دریافتی تحت عنوان سپرده های سرمایه گذاری مدت‌دار رقم تعیین شده از قبل به عنوان سود پرداخت نخواهد شد . منافع حاصله از عملیات موضوع ماده ۹ بر اساس قرار داد منعقد، متضمن وکالت ، بین بانک و سپرده‌گذار متناسب با مدت و مبالغ سپرده های سرمایه گذاری، پس از وضع سپرده های قانونی مربوط و رعایت سهم منابع بانک به نسبت مدت و مبلغ در کل وجوه بکار گرفته شده در این عملیات تقسیم خواهد شد.

تبصره ۱ - حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری از سهم منافع سپرده‌گذاران کسر خواهد شد. میزان حداقل و حداکثر حق الوکاله به تصویب شورای پول اعتبار خواهد رسید.

تبصره ۲ - در قراردادهای منعقد بین بانک و سپرده گذار قید مصالحه منافع مصرف مشاع سپرده و نحوه محاسبه و پرداخت منافع الزامی است.

ماده ۱۱ - بانکها در تأمین منابع لازم جهت تسهیلات اعطائی عملیات موضوع ماده ۹ اولویت به منابع سپرده گذار خواهند داد. در صورتیکه مجموع تسهیلات اعطائی موضوع امور ماده ۹ کمتر و یا مساوی مجموع سپرده های سرمایه گذاری مدت دار پس از وضع سپرده های قانونی مربوط باشد تمام منافع موضوع این ماده بین سپرده گذاران تقسیم خواهد شد. در صورتیکه مجموع تسهیلات اعطائی بانکها برای این امور بیشتر از مجموع این قبیل سپرده ها باشد، ما به‌التفاوت سهم منابع بانک محسوب خواهد شد.

آئین‌نامه فصل چهارم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) (تصویب‌نامه

شماره ۸۸۵۲۶ مورخ ۱۳۶۲/۱۲/۱۷ هیئت وزیران)

ماده ۳ - در حسن اجرای سیاست پولی و اعتباری و حفظ ارزش پول ، بانک مرکزی می‌تواند علاوه بر بکار گرفتن ابزار سیاست پولی موضوع قانون پولی و بانکی، در حدی که مغایر مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا نباشد ، با تصویب شورای پول و اعتبار ، با استفاده از ابزار ذیل، در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند.

۱ -

۲ -

۳ -

۴ -

۵ -

۶ -

۷- تعیین حداقل و یا حداکثر میزان انواع حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه‌گذاری. حق الوکاله مذکور می‌تواند شامل: هزینه های اداری بانک‌ها برای تجهیز و اداره سپرده های موصوف نیز بشود. در هر صورت مبلغ دیگری تحت هیچ عنوان توسط بانکها از صاحبان سپرده‌های سرمایه گذاری اخذ نخواهد شد.

۸ -

۹ -

آئین‌نامه فصل پنجم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) (تصویب‌نامه شماره ۸۸۵۲۸

مورخ ۱۳۶۲/۱۲/۱۷ هیئت وزیران)

ماده ۳ - در مواردی که تأمین منابع، توسط یک بانک برای بانکهای دیگر از محل منابع سپرده گذار صورت گیرد، بانک گیرنده منابع به وکالت توکیلی از طرف بانک تأمین‌کننده منابع، وجوه حاصله را طبق ضوابط مربوط به سپرده های سرمایه گذاری بشرح آئین نامه تجهیز منابع پولی (موضوع تصویب‌نامه شماره ۸۱۹۶۲ مورخ ۱۳۶۲/۱۰/۱۲) منحصرأ به مصارف امور موضوع ماده ۹ خواهد رساند.

تبصره - حق الوکاله بکار گیری سپرده‌ها بر اساس توافق بین بانکهای طرف معامله تعیین خواهد شد. در هر حال، حق الوکاله ای که از صاحبان سپرده های سرمایه گذاری اخذ خواهد شد، مجموعاً از حد تعیین شده، به موجب بند ۴ ماده ۲۰ قانون تجاوز نخواهد کرد.

ج) دستورالعملهای اجرایی قانون عمیات بانکی بدون ربا (بهره)

دستورالعمل اجرایی قبول سپرده مصوبه پانصد و چهاردهمین جلسه شورای پول و

اعتبار مورخ ۱۳۶۲/۱۰/۱۸

بخش دوم - سپرده های سرمایه گذاری مدت دار

ماده ۱۱ - بانکها در بکار گرفتن سپرده های سرمایه گذاری مدت دار وکیل سپرده گذار

میباشند

ماده ۱۵ - سهم منافع (سود) سپرده گذاران، بر اساس مدت و مبلغ سپرده هریک بین

آنان تقسیم و پس از کسر حق الوکاله بانک پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۶ - حداقل و حداکثر حق الوکاله بانک بابت بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری

توسط شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد. حق الوکاله مزبور میتواند شامل هزینه های بکارگیری سپرده های موصوف باشد. در هر صورت مبلغ دیگری تحت هیچ عنوان از سپرده گذار اخذ نخواهد شد.

تبصره - بانکها میتوانند در میزان حق الوکاله بکار گیری سپرده های سرمایه گذاری

بلندمدت برای سپرده گذاران تخفیف قائل شوند. میزان تخفیف متناسب با مدت و مبلغ سپرده ها خواهد بود .

ماده ۱۹ - ذکر موارد ذیل توسط بانکها در قرارداد موضوع ماده ۱۸ الزامی است :

۱- موضوع وکالت برای بکارگیری سپرده ها در امور موضوع ماده ۱۲.

۲- حق توکیل به غیر

۳ - مصرف مشاع سپرده ها

۴ - حداقل مبلغ سپرده

- ۵ - تعهد استرداد سپرده
- ۶ - حداقل مدت
- ۷ - نحوه تمدید
- ۸ - نحوه محاسبه، تقسیم و پرداخت سود
- ۹ - موضوع اخذ حق الوکاله
- ۱۰ - مصالحه منافع بین بانک و سپرده گذار و بین سپرده گذاران
- ۱۱ - ذکر امتیازات موضوع مواد ۱۶ و ۱۷ بر حسب مورد
- ۱۲ - هر مورد لازم دیگر

پیوست شماره ۲

صورت ریز تسهیلات اعطایی

تسهیلات اعطایی تبصره‌ای غیر دولتی	
۳.۱.۰۳۵۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / مضاربه / غیردولتی
۳.۱.۰۳۹۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / سلف / غیردولتی
۳.۱.۰۴۳۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / مشارکت مدنی / غیردولتی
۳.۱.۰۴۷۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / جعاله / غیردولتی
۳.۱.۰۵۱۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / فروش اقساطی / غیردولتی
۳.۱.۰۵۵۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / اجاره بشرط تملیک / غیردولتی
۳.۱.۰۶۴۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مسکن / غیردولتی
تسهیلات اعطایی غیر تبصره‌ای غیر دولتی	
۳.۱.۰۲۷۰	حساب تسهیلات اعطایی / مضاربه / غیردولتی
۳.۱.۰۴۱۰	حساب تسهیلات اعطایی / سلف / غیردولتی
۳.۱.۰۴۵۰	حساب تسهیلات اعطایی / مشارکت مدنی / غیردولتی
۳.۱.۰۴۹۰	حساب تسهیلات اعطایی / جعاله / غیردولتی
۳.۱.۰۵۳۰	حساب تسهیلات اعطایی / فروش اقساطی / غیردولتی
۳.۱.۰۵۷۰	حساب تسهیلات اعطایی / اجاره بشرط تملیک / غیردولتی
۳.۱.۰۶۶۰	حساب تسهیلات اعطایی مسکن / غیردولتی
۳.۱.۰۶۷۰	حساب وام‌های قدیم / مسکن
۳.۱.۰۸۳۰	حساب پیش‌پرداخت بابت خرید اموال معاملات / غیردولتی
۳.۱.۰۸۶۰	حساب کار در جریان جعاله / غیردولتی
۳.۱.۰۸۸۰	حساب اموال خریداری برای فروش اقساطی / غیردولتی
۳.۱.۰۹۰۰	حساب اموال خریداری برای اجاره بشرط تملیک / غیردولتی
۳.۱.۱۱۱۵	حساب طرح‌های مجتمع مسکونی بانک مسکن
کسر می‌شود	
۳.۲.۰۵۵۰	حساب سود سالهای آینده تسهیلات / غیردولتی
۳.۲.۰۵۸۰	حساب سود و کارمزد سالهای آینده
۳.۲.۰۴۵۰	حساب مضاربه - وجوه دریافتی / غیردولتی
۳.۲.۰۴۷۰	حساب مشترک مشارکت مدنی غیردولتی (سهم بانک)
مطالبات سررسید گذشته و معوق غیر دولتی	
۳.۱.۰۹۴۰	حساب مطالبات سررسید گذشته تسهیلات تبصره‌ای / دولتی
۳.۱.۰۹۵۰	حساب مطالبات سررسید گذشته تسهیلات / دولتی
۳.۱.۰۹۸۰	حساب مطالبات معوق تسهیلات تبصره‌ای / دولتی
۳.۱.۱۰۰۰	حساب مطالبات معوق تسهیلات / دولتی
۳.۱.۱۰۲۰	حساب مطالبات معوق قدیم / دولتی
کسر می‌شود	
۳.۲.۰۶۰۰	حساب سود معوق تسهیلات / دولتی
۳.۲.۰۶۲۰	حساب سود و کارمزد معوق (دولتی)
سرمایه‌گذاری در بخش غیر دولتی	
۳.۱.۰۶۰۰	حساب مشارکت حقوقی / دولتی
کسر می‌شود	
۳.۲.۰۵۹۰	حساب سود معوق تسهیلات / غیردولتی
۳.۲.۰۶۲۰	حساب سود و کارمزد معوق (غیردولتی)
سرمایه‌گذاری در بخش غیر دولتی	
۳.۱.۰۶۱۰	حساب مشارکت حقوقی / غیردولتی
۳.۱.۰۶۲۰	حساب سرمایه‌گذاری مستقیم

تسهیلات اعطایی تبصره‌ای دولتی	
۳.۱.۰۳۴۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / مضاربه / دولتی
۳.۱.۰۳۸۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / سلف / دولتی
۳.۱.۰۴۲۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / مشارکت مدنی / دولتی
۳.۱.۰۴۶۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / جعاله / دولتی
۳.۱.۰۵۰۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / فروش اقساطی / دولتی
۳.۱.۰۵۴۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای / اجاره بشرط تملیک / دولتی
۳.۱.۰۶۳۰	حساب تسهیلات اعطایی تبصره‌ای مسکن / دولتی
تسهیلات اعطایی غیر تبصره‌ای دولتی	
۳.۱.۰۳۶۰	حساب تسهیلات اعطایی / مضاربه / دولتی
۳.۱.۰۴۰۰	حساب تسهیلات اعطایی / سلف / دولتی
۳.۱.۰۴۴۰	حساب تسهیلات اعطایی / مشارکت مدنی / دولتی
۳.۱.۰۴۸۰	حساب تسهیلات اعطایی / جعاله / دولتی
۳.۱.۰۵۲۰	حساب تسهیلات اعطایی / فروش اقساطی / دولتی
۳.۱.۰۵۶۰	حساب تسهیلات اعطایی / اجاره بشرط تملیک / دولتی
۳.۱.۰۶۵۰	حساب تسهیلات اعطایی مسکن / دولتی
۳.۱.۰۸۲۰	حساب پیش‌پرداخت بابت خرید اموال معاملات / دولتی
۳.۱.۰۸۵۰	حساب کار در جریان جعاله / دولتی
۳.۱.۰۸۷۰	حساب اموال خریداری برای فروش اقساطی / دولتی
۳.۱.۰۸۹۰	حساب اموال خریداری برای اجاره بشرط تملیک / دولتی
کسر می‌شود	
۳.۲.۰۵۶۰	حساب سود سالهای آینده تسهیلات / دولتی
۳.۲.۰۴۶۰	حساب مضاربه - وجوه دریافتی / دولتی
۳.۲.۰۴۷۰	حساب مشترک مشارکت مدنی دولتی (سهم بانک)
مطالبات سررسید گذشته و معوق دولتی	
۳.۱.۰۹۳۰	حساب مطالبات سررسید گذشته تسهیلات تبصره‌ای / دولتی
۳.۱.۰۹۵۰	حساب مطالبات سررسید گذشته تسهیلات / دولتی
۳.۱.۰۹۸۰	حساب مطالبات معوق تسهیلات تبصره‌ای / دولتی
۳.۱.۱۰۰۰	حساب مطالبات معوق تسهیلات / دولتی
۳.۱.۱۰۲۰	حساب مطالبات معوق قدیم / دولتی
کسر می‌شود	
۳.۲.۰۶۰۰	حساب سود معوق تسهیلات / دولتی
۳.۲.۰۶۲۰	حساب سود و کارمزد معوق (دولتی)
سرمایه‌گذاری در بخش غیر دولتی	
۳.۱.۰۶۰۰	حساب مشارکت حقوقی / دولتی